

מלמעלה, ומסתלק מן העולם קדם זמנו. זהו שפטותם שלישית יש נספה ולא משפט.

יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל שכר עלייו מאת הקדוש ברוך הוא. ויש מי שדן דין אמרת לאמתו ונתקשה, כגון דין רשות לרשות. שמדקדק דקדוקים לזכות לרשות. שלמן, בית דין מפני וונשין שליא מן התורה, כדי לעשות סיג לתורה, או מפני שהזמן גורם, והדין מסלק עצמו מן הדין ומלהענישו, ומדקדק בעוני דין לא跳出 פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמרת, והוא דין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קדם זmeno. ואם לא, עלינו הכתוב אומר (אייב י"ח) לא אין לו ולא נך בעמו. בשעתמו אינו נתפס - נתפס זרעו. יש מי שאינו דין את הדין לאמתו, ומקבל עלייו שכר. כגון דין אמרת, שראה אחד מהבק לאשת איש וממשקה, החזיאו אותם למלך, וררגם. לא שהם בני הריגה, אלא לעשות סיג לתורה, שלא יאמרו, הדין החזיאם מדין תורה, שלא מחייבים הרג, אלא ועשוי סיג לתורה. והדין שליא עושה סיג לתורה, אין לו סיג בעולם הזה, של אין וננד ויהיה עצור ועוזוב. ובעולם הבא מעבירים מפנו אותם מעשים טובים, שהם סיג לאדם לעולם הבא. כמו זה שאמר רבינו רבי נורי, עשו סיג לתורה כדי שתאריכו ימים בעולם הזה ובעולם הבא.

וילך איש - בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול בדורו, הוא, שיוכל לעמוד על עצמו ועל אחרים. בענין זה לגנאי - איש יודע ציד איש שרה, רשות בראשו הורג, ומקפח בני אדם ולא פוחד.

הדא היה בכתב, יש נספה ולא משפט. יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל שכר עלייו מאות הקדושים ברוך הוא. ויש מי שדן דין אמרת דין אמרת לאמתו, ונתקשה. כגון דין שמדקדק דקדוקים לזכות לרשות. בית דין מפני רעונשין שללא מן התורה, כדי לעשות סיג לתורה. או מפני שהזמן גורם, והדין מסלק בעוני דין, למצוא פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמרת, אפילו וכי כי שהקדושים ברוך הוא דין אמרת הדין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קודם זmeno. ואם לאו, עליו הכתוב אומר (איוב י"ח) לא אין לו ולא נך בעמו. בשעתמו אינו נתפס, נתפס זרעו.

יש מי שאין (דף כה ע"א) דין את הדין לאמתו, ומקבל עלייו שכר. כגון דין אמרת, שראה אחד מהבק לאשת איש, וממשקה, אפיק לון לקולפין, ורקטיל לון. לאו דבנוי הריגה נינהו, אלא לעשות סיג לתורה, שלא יימרונו, דלא מתחייב קטול, אפיק לון מדין תורה, שלא מתחייב קטול, אלא ועשה סיג לתורה. ודינא שלא עביד סיג לתורה, ליתליה סיג בעלם דין, של נין וננד ויהיה עצור ועוזוב. ובעולם הבא מעבירין ממשו אותם מעשים טובים, שהם סיג לאדם לעולם הבא. כי הוא אמר רבינו רבי נורי, עשו סיג לתורה, בגין דין דתורכון חיים בהאי עלמא ובעלמא דאתמי.

וילך איש, בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול בדורו, שיוכל לעמוד על עצמו, ועל אחרים. בענין זה לבנא, בראשית כה כי איש יודע ציד איש שדה, רשות בראשו קטיל, ומקפח בני נשא ולא דין דחיל.